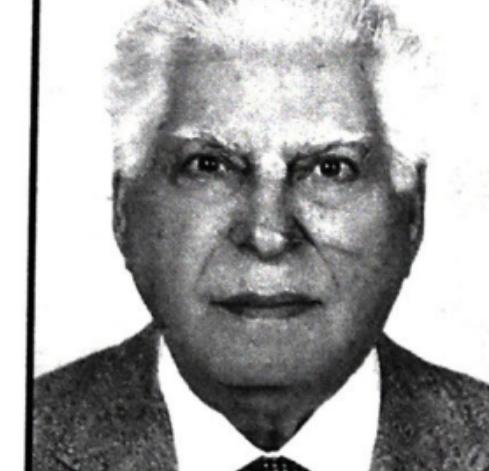

Ədəbiyyat qəzeti

18

11 sentyabr 2021-ci il

Xeyrulla ƏLİYEV

Amansız ölüm görkəmli adəbiyyatşunas, yazıçı-publisist, tərcümoçi Xeyrulla Əliyevi aramızdan apardı.

Xeyrulla Salman oğlu Əliyev 1932-ci il aprelin 2-də Colilabad rayonunun Göytopo qəsəbəsində anadan olmuşdur.

Burada şəhər orta məktəbinə daxil olmuş (1939), ikinci Dünya müharibəsi illərində tohsilini davam etdiro bilməmişdir. Sonra orta məktəbi bitirib ADU-nun filologiya fakültəsinin jurnalistikə şobəsində tohsilini davam etdirmişdir (1952-1957). "Kirovabad kommunisti" qəzeti redaksiyasında şöbə müdürü, mosul katib işləmişdir (1957-1962).

Bu dövrə Azərbaycan KP Gonco şəhər komitəsi nəzdində ikiillik Marksizm-Leninizm universitetini bitirmiş, redaksiya işindən ayrılmadan, Sov.İKP tarixindən, estetikadan mühəzzirolor oxumuşdur. Azərbaycan KP MK-nin və respublika Nazirlər Sovetinin Kirovabad rayonlararası "Mübariz" qəzeti redaksiyasında mosul katib, redaktor müavini (1962-1963), "Kommunist" qəzətinin, eləcə də Azərbaycan Dövlət Televiziya və Radio Verilişləri Komitəsinin radio verilişləri üzrə ştatdənən müxbiri, "Kirovabad kommunisti" qəzeti redaksiyasında ədəbi işçi (1964), Azərbaycan KP Gonco şəhər komitəsi töbligət və toşviqat şobəsinin tolimatçısı (1964-1967) olmuşdur. Sov.İKP MK yanında İctimai Elmlər Akademiyasının aspiranturasında odəbiyyatşunaslıq, incəsonnot və jurnalistikə üzrə tohsilini davam etdirmişdir (1967-1970). İctimai işlərə fəal çalışmış, "Müasir Azərbaycan romanında ənənə və novatorluq problemi" mövzusunda namizədlik dissertasiyası müdafiə etmişdir (1970). Azərbaycan KP MK mədəniyyət şobəsində bölmə müdürü (1970-1989), ideoloji şobəsində tolimatçı (1989), Colilabad rayon partiya komitəsinin birinci katibi (1989-1990), Azərbaycan KP MK nozarət-təşkilət komissiyasının üzvü (1990-1991) vəzifələrində işləmiş, Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinə xalq deputatı (1990-1995) seçilmiş, Ali Sovetin mədəniyyət və dini əqidə məsələləri daimi komissiyası sədrinin müavini, Milli Şuranın elm, tohsil, mədəniyyət və din komissiyası üzrə üzvü (1991-ci ildən), MDB Parlamentlərəsi assambleyası elm, mədəniyyət, informasiya komissiyasının üzvü (1994-cü ildən), AMEA-nın Nizami adına Ədəbiyyat İnstitutunun böyük elmi işçisi olmuşdur (2003-cü ildən). Bədii yaradıcılığa jurnalistik fəaliyyətinin ilk illərindən başlamışdır. Hekayələri, tərcümələri, ocerkləri, ədəbi-tənqidli və publisist məqalələri, teatr və kino röylovi, eləcə də tərcümələri dövri mətbuatda münətzəm çap edildi. Azərbaycan ədəbiyyatının, müasir ədəbi prosesin aktual inkişaf problemləri ilə ardıcıl möşgül olur, ədəbi tənqidə və ədəbiyyatşunaslışa dair məqalələrində müasir Azərbaycan nosrinin mütərəqqi meyillərj ədəbiyyatşunaslığın metodoloji nailiyyətləri soviyyəsində tohlil edirdi. İyirmidən artıq bədii filmin mətnini Azərbaycan dilinə çevirmişdir.

Misir (1975), Yuqoslaviya, Ruminiya (1978), Yunanistan, Malta, İspaniya, Fransa, İtaliya, Türkiyə (1983), İran, İraq və s. ölkələrə soñordu olmuşdur. Xidmətlərinə görə "Şəhər nişanı" ordeni (1980) və Azərbaycan SSR Ali Sovet Royasot Heyətinin Fəxri formanı ilə (1989) təltif edilmişdir.

Çingiz Aytmatovun, V.Oscayaevanın, N.Dumbadzenin bir sıra ösərlərini dilişimizə uğurla çevirmiştir.

Səmimi insan, gözəl alim, ədəbiyyatşunas Xeyrulla Əliyevin xatirəsi onu tanıyanların qolbində obodi yaşayacaq.

Allah rohmət eləsin!